

ШАПОВАЛОВА Людмила Володимирівна – доктор мистецтвознавства (2008, спеціальність 17.00.03 – Музичне мистецтво); професор (2011), завідувач кафедри інтерпретології та аналізу музики (з 2004 р.).

Викладає дисципліни:

- 1) Аналіз музичних творів (для музикознавців та композиторів, бакалавр);
- 2) Методологія наукових досліджень для магістрів (для магістрів)
- 3) Науково-дослідницька майстерність (для магістрів)
- 4) Дипломна робота магістра (для магістрів)
- 5) Наукова практика (для магістрів)
- 6) Актуальні проблеми теоретичного музикознавства (аспірантура, доктор філософії)
- 7) Методологія гуманітарних наук (аспірантура, доктор філософії)
- 8) Музична інтерпретологія (аспірантура, доктор філософії)

ID ORCID <https://orcid.org/0000-0002-9407-7337>

Профіль в Google Академі:

<https://scholar.google.com/citations?hl=ru&user=5QgWvygAAAAJ>

Профіль Web of Science/ Publons:

<https://publons.com/researcher/4371443/liudmyla-shapovalova/>

Контакт: refleksia@ukr.net; refleksiaua@gmail.com

Коротка біографія. Шаповалова Людмила Володимирівна, 1955 р.н., у 1979 р. закінчила Харківський державний інститут імені І.П.Котляревського за спеціальністю «музикознавство» (кваліфікація музикознавець, викладач). Стаж 42 роки: з 1979 р. по нині працює у ХНУМ імені І. П. Котляревського, декан історико-теоретичного факультету ХДУМ імені І.П.Котляревського (1985-1991). Тема докторської дисертації «Музика як аналог особистості: до проблеми рефлексійної свідомості». Активний учасник міжнародних конференцій; учасник спеціалізованих вчених рад мистецьких вузів України в якості члена (ХНУМ імені І.П.Котляревського; ХДАК з 2005 року), зам. голови (2019-2021) або офіційного опонента на захисті кандидатських (більше 30) та 10 докторських дисертацій (А.Сташевський, 2014; А.Скорик, 2015; Т.Молчанова, 2016; Л.Повзун, 2018; Т.Іванніков, 2018; Т.Гусарчук, 2018; О. І. Коменда, 2020; О.А.Овсяннікова-Трель, 2021; А.Д.Черноіваненко, 2021).

Член експертної комісії МОН України з питань проведення акредитації кафедри музикознавства Львівського національного університету (19-22 грудня 2018 р.).

Стипендіат премії імені В.Каразіна Харківської обласної ради (2021)

Педагогічна робота. Є науковим керівником кваліфікаційних робіт: музикознавців (бакалаврів та спеціалістів – 24); магістрів (90), захищених кандидатських дисертацій (36), 2 з них докторських (Рябуха Н.О., 2017; Александрова О.О., 2018).

Науковий ступінь кандидата мистецтвознавства (з 2014 по 2021 рр.) отримали 18 випускників класу Л.В.Шаповалової:

1. Варавкіна-Тарасова Надія Петрівна. «Духовний зміст музичного твору» (2014).
2. Лю Лянь. «Музично-теоретичні дисципліни в системі професійної підготовки музикантів у Китаї: досвід взаємодії національної та європейської традицій». Харків : ХНУМ імені І.П.Котляревського (2015)
3. Жалейко Дар'я Миколаївна. «Кітч та його трансформація в музиці Валентина Сильвестрова» (2015)
4. Ма Цзяця. «Інструменталізм у камерно-вокальній музиці» (2015)
5. Костогриз Сергій Олександрович. «Виконавство на балалайці в системі музичного мистецтва України» (2016)
6. Заверуха Олена Леонідівна. «Хорове письмо: історія та шляхи функціонування» (2016)
7. Оболенська Марія Михайлівна. «Фортепіанна творчість Луї В'єрна в аспекті ціннісної теорії стилю» (2017)
8. Зотов Денис Ігоревич. «Виконавство на саксофоні в системі музичного мистецтва ХХ століття» (2018)
9. Ці Мінвей «Жанрово-стильові пріоритети професійної підготовки вокалістів Китаю на етапі глобалізації» (2018)
10. Малий Дмитро Миколайович «Специфіка композиторського мислення» (2018)
11. Чайковська Ксенія Іванівна. «Ансамбль скрипалів в жанровій системі музично-виконавського мистецтва» (2018)
12. Шепеленко Наталя Борисівна. «Втілення жанрового канону ораторії у творчості західноєвропейських і вітчизняних композиторів XVII-XXI століть» (2018)
13. Лю Нін. «Рефлексія у вокальній музиці ХХ століття (на прикладі творчості Д.Шостаковича та Б.Лятошинського)» (2018).
14. Копелюк Олег Олексійович. «Фортепіанна творчість Івана Карабиця: феноменологія стилю» (2018)
15. Сунь Бо. «Вокальна творчість Георгія Свиридова: параметри співтворчості виконавця та композитора» (2019)
16. Ван Дуаньгуй. «Мелос як парадигма вокального мистецтва: на матеріалі творчої практики України та Китаю» (2019)
17. Каменєва А.С. «Духовний універсум хорової творчості Михаїла Шуха» (2020).
18. Тищик Вадим Борисович. «Програмність в баянній музиці» (2021).

Наукова та науково-педагогічна робота.

Є науковим керівником комплексних тем науково-дослідницької діяльності ХНУМ імені І.П.Котляревського: «Шляхи розвитку сучасної інтерпретології» (2004–2008); «Історія і методологічні засади сучасної інтерпретології» (2008-2012); «Когнітивні моделі інтерпретології» (2012-2017); «Інтерпретологія як інтегративна наука» (2017-2022).; редактором-укладачем наукового видання «Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та

теорії і практики освіти», включеного до переліку наукових фахових видань України (вип. №№ 29, 32, 34, 40, 42, 46, 47, 48, 49, 52, 58); а також відповідальним редактором внутрівузівського видання «Магістерські читання» (Когнітивне музикознавство): з 2014-2019 рр. вип. №№ 10-15.

Є автором монографії та наукових статей (більше 40). Серед них:

1. Шаповалова Л. Рефлексивний художник. Проблеми рефлексії в музикальному творчестві. Харків, Скорпион, 2007. 292 с.

2. Шаповалова Л.В. Інтерпретологія як інтегративна наука. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти. Когнітивне музикознавство* : зб. наук. статей ХНУМ імені І. П. Котляревського / відп. секретар – доктор мистецтвознавства, проф. Л. В. Шаповалова. Харків : ХНУМ імені І. П. Котляревського, 2017. Вип. 46. С. 289–300.

3. Шаповалова Л.В. Воспитание научно-исследовательского мастерства у исполнителей: опыт интерпретологии / в соавторстве с И. Романюк. *Исторические пути белорусской и мировой музыкальной науки и образования* / сост. Н.О. Аругюнова, Т.В. Лихач; Научные труды Белорусской государственной академии музыки. Вып. 42. Минск : Белорусская государственная академия музыки, 2017. С.114–122.

4. Шаповалова Л.В. Апологія когнітивного музикознавства. По следам выступлений В. Медушевского. *Г. В. Свиридов и историческая память России* : Сборник науч. статей по материалам XIV международной научно-практической конференции. Курск : Изд-во ООО «Литера», 2019. С. 47–54.

5. Шаповалова Л.В. Формування мислення сучасного виконавця в системі інтегральних зв'язків теорії музики та інтерпретології. *Modern culture and art history: an experience of Ukraine and EU: Collective monograph*. Riga : Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2020. Р. 1-20. (у співавторстві з О.О.Александровою).

6. Yu. V. Nikolaievskia, L. V. Shapovalova. Пізнаваність символу в музиці інтерпретативний аналіз. *Modern Ukrainian musicology: from musical artifacts to humanistic universals: Collective monograph*. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2021. Рр. 126–143. doi: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-072-8-7>

7. Yuliia Nikolaievskia, Liudmyla Shapovalova, Marianna Chernyavska, Nataliya Govorukhina. Pastoral in instrumental and vocal music 18-21 centuries: genre invariant and performance. *Ad Alta: Journal of interdisciplinary research*. Special Issue No.: 11/02/XX. (Vol. 11, Issue 2, Special issue XX.). pp.136–140. Web of Science (http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/110220/papers/A_23.pdf).

8. Yuliia Nikolaievskia, Liudmyla Shapovalova, Nataliia Mykhailova, Iryna Romaniuk, Anna KHutorska) Vocal and choir performance in the music and theater university (psychological and communicative aspects). *Ad Alta: Journal of interdisciplinary research*. Special Issue No.: 11/02/XX. (Vol. 11, Issue 2, Special issue XX.). pp.141–146. Web of Science (http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/110220/papers/A_24.pdf).

9. Serhaniuk L., Shapovalova L., Shehda L., Kazymyryv K., Kolubayev O. Portraits and self-portraits of composers at the musical work. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research* – Magnanimitas. 2021. XVII, 10-11. <http://www.magnanimitas.cz/10-02>

10. Shapovalova, L.; Romaniuk, I.; Chernyavska, M.; Shchelkanova, S. Early (Avant-Garde) Symphonies by Valentin Silvestrov as a Sound Universe. *Studia Universitatis Babeş-Bolyai Musica*. 2021. Volume: 66 Issue: 1 Pages: 329-343 DOI: 10.24193/subbmusica.2021.1.21

А також:

1. Шаповалова Л. В. Рефлексія як феномен духовної культури. Літературні та філософські джерела рефлексії. *Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті*. Х., 1999-2000. № 6-1. С. 99-104.

2. Шаповалова Л. В. Альтова соната Д. Шостаковича (образ автора як тип рефлексії). *Педагогічна наука та мистецтвознавство на межі століть*. Х.: Каравела, 1999. С. 76-84.

3. Шаповалова Л. В. Рефлексия как текст культуры. *Київське музикознавство*. К.: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2001. Вип. 7. С. 17-27.
4. Шаповалова Л. В. О двух типах личности: к определению рефлексии в музыке. *Музыкальная культура христианского мира*. Ростов, РГК им. С. Рахманинова, 2001. С. 133-141.
5. Шаповалова Л. В. Целокупное бытие музыки: о задачах и перспективах интерпретологии. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*: Зб. наук. праць. Харків: ХДУМ ім. І. П. Котляревського, 2005. Вип. 16. С. 196-204.
6. Шаповалова Л. В. Семантическое пространство музыки Г. Уствольской. *Семантика музыкального языка*. М.: РАМ им. Гнесиных, 2004. С. 170-177.
7. Шаповалова Л. В. Смысл как категория ценностной семантики музыки. *Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського*. Вип. 60: Теоретичні та практичні аспекти музичного смислоутворення. К., 2006. С. 17-25.
8. Шаповалова Л. В. Виконавська рефлексія як об'єкт інтерпретології . *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*: зб. наук. праць. Харків, ХДУМ ім. І.П. Котляревського, 2007. Вип.21. С. 178-188.
9. Шаповалова Л.В. Владимир Доценко – Номо musicus. Коментар к до диску. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*. Вип.23 [Гітара як звуковий образ світу]. Харків : ХДУМ, 2008. С.48-58.
10. Шаповалова Л.В. Виктория Лозовая играет Р. Вагнера: к проблеме исполнительского стиля. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти* : зб. наук. праць. Вип.24. [Постать митця у художньому просторі міста] Харків : Видавництво «НТМТ», 2009. С. 248-256.
11. Шаповалова Л.В. Рефлексия как модус Логоса. *Ставропігійські філософські студії* : зб. паук. праць. Львів : Ставропігійон, 2009. С.133–143.
12. Шаповалова Л.В. Апология когнитивного музыковедения. По следам выступлений В.Медушевского. *Мир музыки*: издание Бакинской консерватории. 2013. № 1. С.41-49.
13. Шаповалова Л. Как возможно когнитивное музыковедение. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*: зб. наук. статей. Вип.29. Когнітивне музикознавство. Харків, вид-во «С.А.М», 2010. С.421-444.
14. Шаповалова Л.В. Духовная реальность музыкального произведения и методы ее познания. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*: зб. наук. статей. Вип.40: Когнітивне музикознавство. Харків, вид-во «С.А.М», 2014. С.11-32.
15. Шаповалова Л.В. Интерпретология как интегративная наука: опыт встречи исполнительства и гуманитаристики. *Искусствоведение в контексте других наук в России и за рубежом: параллели и взаимодействия* : сборник трудов м/н научной конференции 13–18 апреля 2015 года / ред.-сост. Г.Р. Консон. М.: Liteo, 2015. С. 590–599.
16. Шаповалова Л.В. Музыка Г.Свиридова як духовна реальність. *Свирідівські читання* (до 100-річчя до дня народження Г.В.Свиридова). Курськ. : Курський музичний коледж імені Г.В.Свиридова (28-29 жовтня 2015 року);
17. Shapovalova L. Spiritual reality of the musical Composition and Methods of its Cognition. *Music Science Today: the permanent and the changeable* : abstracts of the 10th International Scientific Conference. Daugavpils : Daugavpils University Academic Press «Saule», 2015. P. 16-18.
18. Shapovalova L. Interpretology as an integrative science. *XV Convegno Internazionale di Analisi e Teoria Musicale*. Istituto Superiore di Studi Musicali “G. Lettimi”. Rimini : UniversItalia, 2018.